

Sesijas dokuments

B9-0400/2023

2.10.2023

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

iesniegts, noslēdzot debates par Padomes un Komisijas paziņojumiem

saskaņā ar Reglamenta 132. panta 2. punktu

par stāvokli Kalnu Karabahā pēc Azerbaidžānas uzbrukuma un ilgstošiem
apdraudējumiem pret Armēniju
(2023/2879(RSP))

*Markéta Gregorová, Viola von Cramon-Taubadel, Jordi Solé, François
Alfonsi, Damien Carême, Anna Cavazzini, David Cormand, Ignazio Corrao,
Malte Gallée, Jakop G. Dalunde, Alice Kuhnke, Pär Holmgren, Bronis Ropé,
Mounir Satouri, Francisco Guerreiro, Michèle Rivasi, Saskia Bricmont,
Nicolae Ștefănuță, Tineke Strik*
Verts/ALE grupas vārdā

Eiropas Parlamenta rezolūcija par stāvokli Kalnu Karabahā pēc Azerbaidžānas uzbrukuma un ilgstošiem apdraudējumiem pret Armēniju (2023/2879(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Azerbaidžānu un Armēniju,
- ņemot vērā Augstā pārstāvja 2023. gada 21. septembra paziņojumu par notikumiem Kalnu Karabahā,
- ņemot vērā Ārlietu komitejas priekšsēdētāja, Delegācijas attiecībām ar Dienvidkaukāzu priekšsēdētāja un Eiropas Parlamenta pastāvīgo referentu Armēnijas un Azerbaidžānas jautājumos kopīgo paziņojumu par Azerbaidžānas uzbrukumu Kalnu Karabahai 2023. gada 19. septembrī,
- ņemot vērā ANO Drošības padomes Ekspertu komisijas, kas izveidota saskaņā ar Drošības padomes 1992. gada Rezolūciju Nr. 780, galīgo ziņojumu,
- ņemot vērā 1991. gada Almati deklarāciju,
- ņemot vērā Starptautiskās Tiesas 2023. gada februāra un jūlija rīkojumus,
- ņemot vērā Reglamenta 132. panta 2. punktu,
- A. tā kā trīs gadus pēc otrā Kalnu Karabahas kara Azerbaidžāna atkal sāka uzbrukumu Kalnu Karabahai 2023. gada 19. septembrī, ko tā nosauca par “preterorisma operāciju”;
- B. tā kā saskaņā ar armēņu avotiem tika nogalināti vismaz 200 cilvēki un vairāk nekā 400 tika ievainoti;
- C. tā kā ar Krievijas miera uzturēšanas kontingenta starpniecību reģionā tika pasludināts pamiers, pēc kura *de facto* vadība piekrita nolikt ieročus un sākt sarunas par Kalnu Karabahas “reintegrāciju” Azerbaidžānā;
- D. tā kā Kalnu Karabahas *de facto* vadība ir parakstījusi dekrētu par vienības likvidēšanu līdz 2024. gada 1. janvārim;
- E. tā kā lielākā daļa Kalnu Karabahas iedzīvotāju ir aizbēguši uz Armēniju, baidoties no dzīves apstākļiem Azerbaidžānas valdīšanas laikā;
- F. tā kā Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome etnisko tīrīšanu definē kā teritorijas padarīšanu etniski viendabīgu, izmantojot spēku vai iebiedēšanu, lai no attiecīgās teritorijas aizvāktu citas etniskas vai reliģiskas grupas personas, un tā kā tas ir pretrunā starptautiskajām tiesībām;
- G. tā kā, lai gan Azerbaidžānas iestādes tagad apgalvo, ka Kalnu Karabahā tiks aizsargātas cilvēku tiesības un drošība, no decembra līdz septembra vidum Azerbaidžānas iestādes

Kalnu Karabahas iedzīvotājiem pastāvīgi liedza tiesības uz pārtiku un veselības aprūpi, kā arī pārvietošanās brīvību;

- H. tā kā Azerbaidžānas iestādes ir paziņojušas par visu Armēnijas Kalnu Karabahas iedzīvotāju reģistrāciju;
- I. tā kā EDSO, ES un citu starptautisko dalībnieku trīsdesmit gadu ilgie diplomātijas un miera veidošanas centieni nespēja atturēt Azerbaidžānu no militāra spēka izmantošanas;
  - 1. stingri nosoda Azerbaidžānas uzbrukumu Kalnu Karabahai un tās lēmumu atkal iet vardarbības un ciešanu ceļā, lai piespiedu kārtā izveidotu vēlamo realitāti, pilnībā ignorējot cilvēku dzīvības un starptautiskās tiesības;
  - 2. uzsver, ka Azerbaidžānas militārā kampaņa pret Kalnu Karabahu 19. septembrī ir novedusi pie etnisko armēņu tūlītējas izceļošanas uz Armēniju, kas ir pielīdzināma ANO Drošības padomes definētajai etniskajai tīrīšanai un tādējādi ir pretrunā starptautiskajām tiesībām;
  - 3. mudina Azerbaidžānu nekavējoties atļaut iecelšanu Kalnu Karabahā, tostarp pilnībā no jauna atverot Lakinu koridoru saskaņā ar Starptautiskās Tiesas 2023. gada februāra un jūlija rīkojumiem, lai Apvienoto Nāciju Organizācija un citi humānās palīdzības sniedzēji varētu veikt humāno vajadzību novērtēšanas misiju, kā arī sākt novērot humāno situāciju uz vietas;
  - 4. uzsver, ka saskaņā ar starptautiskajām tiesībām Azerbaidžānai Kalnu Karabahā ir jānodrošina steidzama cilvēktiesību aizsardzība; pieprasa, lai Azerbaidžāna sniedz skaidras cilvēktiesību garantijas palikušajiem etniskajiem armēņiem un tiem, kuri varētu apsvērt atgriešanos, jo īpaši ņemot vērā Azerbaidžānas vispārējo katastrofālo situāciju cilvēktiesību jomā; turklāt pieprasa, lai Azerbaidžāna ļauj starptautiski uzraudzīt reintegrācijas procesu multilaterālā vidē, kā arī pārvaldības un policijas pasākumus, ko tā plāno ieviest šajā reģionā;
  - 5. uzsver, ka, lai gan civiliedzīvotāji pašlaik pamet Kalnu Karabahu, Azerbaidžānai ir pienākums ļaut viņiem atgriezties, jo tiesības atgriezties savās mājās ir starptautisko cilvēktiesību pamatprincips;
  - 6. prasa Eiropas Komisijai un Padomei izdarīt izteiktu spiedienu uz Azerbaidžānas iestādēm, pieprasot nekavējoties atbrīvot un repatriēt visas bijušās Kalnu Karabahas amatpersonas, tostarp bijušo Kalnu Karabahas valsts ministru *Ruben Vardanyan* un visus pārējos, kuri tika nolaupīti un nelikumīgi apcietināti pirms un pēc 2023. gada 20. septembra;
  - 7. uzsver, ka šī pēdējā Azerbaidžānas militārās agresijas epizode atspoguļo to, kā ES divējādā pieeja dažiem autokrātiskiem režīmiem, kur tā kritizē cilvēktiesību un miermīlīgas diplomātijas neievērošanu vienā dienā un paziņo beznosacījumu enerģētikas darījumus nākamajā dienā, grauj jebkādu ietekmi, kādu ES vēlas panākt, lai atturētu no militārām darbībām vai veicinātu pamata demokratizāciju šajās valstīs;
  - 8. pauž nožēlu par ES iestāžu lēno reakciju, jo Augstais pārstāvis nāca klajā ar paziņojumu tad, kad bija jau pagājušas divas dienas pēc Azerbaidžānas uzbrukuma Kalnu

Karabahai;

9. uzstāj, ka ES ir stingri jāreaģē uz Azerbaidžānas militāro darbību un tai sekojošo Kalnu Karabahas civiliedzīvotāju piespiedu pārvietošanu, izmantojot militāru iebiedēšanu;
10. aicina Komisiju nekavējoties atsaukt plānus par ES enerģētikas tirdzniecības attiecību pastiprināšanu ar Azerbaidžānu, kā pagājušajā gadā paziņoja priekšsēdētāja *von der Leyen*, un rīkoties, lai pilnībā novērstu ES atkarību no autokrātiskiem režīmiem enerģijas vajadzību nodrošināšanā;
11. aicina Komisiju arī nākt klajā ar vispārēju ES attiecību ar Azerbaidžānu atkārtotu novērtējumu un uzsver, ka Komisijai būtu skaidri jāpaziņo Azerbaidžānai, kādas turpmākas sekas, tostarp mērķtiecīgas sankcijas pret agresijas īstenotājiem, draud iestādēm, ja tiks veikti turpmāki militāri pasākumi;
12. aicina Komisiju steidzami pārvērtēt ES diplomātisko un drošības struktūru un ģeopolitisko konfigurāciju plašākā Dienvidkaukāza reģionā, ņemot vērā jaunos faktus uz vietas un tādu valstu intereses kā Krievija, Turcija un Irāna, kā arī izstrādāt stratēģiju, reaģējot uz pieaugošo autokrātisko režīmu tendenci pastumt malā diplomātiskos centienus par labu vardarbīgam militāram spēkam;
13. prasa apturēt nolīgumu ar Azerbaidžānu par vīzu režīma atvieglojumiem;
14. aicina Komisiju un Padomi pienācīgi stiprināt Eiropas Savienības KDAP misijas Armēnijā resursus un pilnvaras, lai novērotu drošības situāciju Armēnijas pusē pie starptautiskās robežas ar Azerbaidžānu un ziņotu par to;
15. nosoda Krievijas miera uzturēšanas kontingentu par nespēju deeskalēt situāciju uz vietas pirms Azerbaidžānas uzbrukuma 19. septembrī un aicina veikt neatkarīgu izmeklēšanu par tā lomu vardarbības veicināšanā;
16. aicina Eiropas Komisiju un Padomi iesaistīties ANO Ģenerālajā asamblejā un ANO Drošības padomē, lai vienpusējā Krievijas miera uzturēšanas kontingenta vietā izveidotu ANO miera uzturēšanas misiju Kalnu Karabahā un pie starptautiskās robežas starp Armēniju un Azerbaidžānu;
17. brīdina, ka Azerbaidžānu, visticamāk, iedrošinās starptautiskās sabiedrības nopietnu atturēšanas centienu trūkums un tā turpinās izmantot savu militāri maksimālistisko pieeju, lai īstenotu savas intereses saistībā ar tās saikni ar Nakivanu caur Armēnijas dienvidu daļu un tās starptautiskās robežas ar Armēniju nenorobežotajiem posmiem;
18. mudina Azerbaidžānu atkārtoti apstiprināt savu nepārprotamo apņemšanos ievērot Armēnijas teritoriālo integritāti saskaņā ar 1991. gada Almati deklarāciju;
19. mudina Komisiju, dalībvalstis, Apvienoto Nāciju Organizāciju un citus starptautiskos partnerus aktīvi sadarboties ar visām pusēm, lai novērstu turpmāku asinsizliešanu reģionā, un uzstāj, ka Azerbaidžānai ir jāatgriežas pie diplomātijas un multilaterālisma, lai atrisinātu teritoriālās domstarpības;
20. aicina pēc iespējas ātrāk atsākt sarunas starp Armēniju un Azerbaidžānu par visiem

neatrisinātajiem jautājumiem, ņemot vērā miera līguma noslēgšanu; mudina Komisiju un Padomi nodrošināt ES spēju ticami un efektīvi atbalstīt šādas sarunas, ja viena vai abas puses ir ieinteresētas šādā palīdzībā;

21. aicina Komisiju un dalībvalstis nekavējoties sniegt Armēnijai humāno palīdzību, tostarp izmitināšanu, pārtiku un medicīnisko aprūpi, desmitiem tūkstošu no Kalnu Karabahas pārvietoto personu, kurām tagad nācās pamest savas mājas pēc mēnešiem ilgās Azerbaidžānas blokādes izraisītajām ciešanām;
22. uzsver, ka ES ir jāpalielina atbalsts Armēnijai tās demokrātisko reformu procesā un centienos stiprināt tās izturētspēju, lai novērstu jebkādu iekšzemes destabilizāciju;
23. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētājas vietniekam/Savienības augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos, EĀDD, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, Armēnijas prezidentam, premjerministram un parlamentam, kā arī Azerbaidžānas prezidentam, valdībai un parlamentam.